

## Deeuzronl Nghixibsis Gvaaic:

## Dais “Deeuzronl Jaus mingh” Dangz Deenh XianhXiml Laixlih Geaz Mos

二十四道拐:

## 从“动脉之路”到文旅新地标

□ 李允凤

在黔西南布依族苗族自治州晴隆县城南郊,二十四道拐公路如一条盘旋的游龙,蜿蜒在近60度的陡坡上。它以连续二十四道弧形弯连接山脚与山顶,虽直线距离仅350米,垂直高差却达约250米,其险峻与壮观,世所罕见。

1935年,黔滇公路主任工程师兼总段长邹岳生奉命主持设计这一宏伟工程。多次深入山区勘测研判后,最终决定在山间开辟一条全长4公里、共设24道弯的险路。建设期间,贵州数万群众应征参与,道路于1936年通车。

1942年,为满足每月运输1.5万吨战略物资的需求,美国陆军第1880工兵营开始进驻晴隆,再次征集大量工人,对二十四道拐进行扩宽、取直。

“抗战期间,超过45万吨物资经由由此运往前线,成为抗战物资运输‘动脉之路’。”晴隆县文史研究者陈亚林介绍,20世纪90年代,曾有人提议将其铺设成沥青新路,但他坚持保留文物原貌。

2006年,二十四道拐被列为全国重点文物保护单位;2014年,入选首批国家级抗战纪念设施、遗址名录;2015年,被中共中央宣传部命名为全国爱国主义教育示范基地。

近年来,晴隆县在完好保存遗址原貌的基础上,着力把二十四道拐打造成文旅融合新地标。当地深入挖掘抗战历史,建设了二十四道拐展览馆,通过主展区与体验区相结合,借助3D、VR等手段生动再现筑路往事、高校西迁、盟军援助等历史。

“在这里,我仿佛能听到当年卡车的轰鸣。”在展览馆参加研学的徐灿激动地说。

晴隆县以二十四道拐为核心,整合全县文旅资源,构建集观光、体验、休闲于一体的旅游目的地。如今,晴隆绿茶、沙子镇辣子鸡等特色走出大山,山地跑、汽车拉力赛等赛事为二十四道拐注入“体育+旅游”的新活力。

Qyus heenz xingz baahsax xianq Ndaelfad xul Qianfxyimn, deeuzronl xiel nghixibsis gvaaic lumc duezluangz yeeuxhux ndeulnic, goznggeeux goznggeel yuus genz bollings. Deel il nghixibsis gaais xuangxgoz dungxdaaml deel lianx dinlboh dangz byaailgvaau,

lohsoonh damx lix saaml bas hac mij raiz, dazxih saangl lix soongl bas hac mij mbaangx, yiangh saangllings riangz xauhluamc deel, lacmbenl naanz ranl.

Bil 1935,bux xaangh hoongl gaabt bux-laaux gamlguanc deeuzronl xiel Jeeulndael dangz Gvisxul xoh gueh Zouy Yofseny deel il xonzxaus genzsaangl mal ndiabt gueh gaais hoongl nagt hoongl laaux nix. Bail ndaelbol rauhximl duansneh laail daaus ies, langl dings qyus jincjaangl bol xoih deeuz ronllings raiz lix sis gaais gungylij,banz nghixibsis gaais xu-angxgoz ndeul. Longh xoih ronl deel, jic faanh buxbeangz Gvisxul gacnyiel genzsaangl yeeuh dungxriangz xoih, qyus bil 1936 xoih banz.

Bil 1942,weiq haec jasxiel idndianl daih faanh hac denq dangzyiangh degtjaangl gvas ndaix deeuzronl nix, yinf gungybiny 1880 gaais gunl Meijuef qyus genznaamh degtjaangl deel mal hauc Ndaelfad, daaus yeeuh jic laail buxbeangz gueh hoongl,bah haec deeuzronl nghixibsis gvaaic nix gvaangs doh,soonh doh.

“Longh degtjaangl laih Rifbenj deeuz deel,lix laail dol sixsibhac faanh denq dangzyiangh dais deeuzronl nix daih bail dangz geaz degtjaangl deel, banz ‘deeuzronl jaus mingh’ yungl mal daih dangzyiangh degtjaangl ndeul.” Bux nianyjiuq sians xeeuhgoons ri-angz laixlih xianq Ndaelfad Cenf Yaqilnf nauz, deeuzbil 1990 deel, lix wenz nauz haec xoih deeuzronl nix banz ronl liqqiny ies, damx deel jaanglsingl haec banz hunsgaus laixlih raex.

Bil 2006,deeuzronl nghixibsis daaus gvaaic ndaix dings gueh geaz zungqidianj mal baauc dangzyiangh laixlih gaais leeuuxgvagt; bil 2014, ndaix raiz xoh xos minfluf gaais sefsiy-deenhgaux guefjay jif peiy ndux gaais ndiab-truangh degtjaangl laih Rifbenj deeuz deel; bil 2015, ndaix Zungxyianybuq dos doh gueh geaz yiangh soonl jaaux buxbeangz jaizmaaic

ndanlvgagt gaais leeuuxgvagt.

Jil bil nix,ndanl xianq Ndaelfad qyus gaais gogtdiec baauc ndil deenhgaus banz hunsgaus nix,ragtreengz xaauz deeuzronl nghixibsis gvaaic banz diqbiaoy mos gaais laixlih riangz geaz xianhxunz dungzgaabt deel. Ndaelfad gud sians gaais bazxaux degtjaangl laih Rifbenj deeuz deel bail lag, dangc banz ndan-lraanz beed dangzyiangh deeuzronl nghixibsis daaus gvaaic deel haec neenh, aul geaz beed dangzyiangh riangz geaz lumc ndaanglgaus qy-us heenz ranl nic deel dungzgaabt, yungl sams baizfengz 3D、VR deel haec sams sians baizxaux xoih ronl,raanzsellag seenc bail baai-hrux,gunl baanghgaus mal baangl deel ndaix daaus ranl mos.

“Qyus geaznix, gul banzlumc roxnyiel ndanlxiel bilmeanh deel hoongz rianh.” Bux guehxoh Xif Sanq mal geaz beed dangzyiangh nianyxiouf deel nauz.

Xianq Ndaelfad il deeuzronl nghixibsis gvaaic mal gueh gogt, aul dangzyiangh laixlih riangz geaz xianhxunz gaais leeuuxxianq gaabt dungxxos, gueh banz deenhdinl xianhxunz geaz ximl bol xauh,ndaanglgaus gah ranl,iadt-naais doc lix xaiz ndeul. Meanhnix, xazyeeul Ndaelfad,nohgais raangl maanh gaais Jeexsanl sams yianghos banzliangl deel gaail os ndaelbol, yissadtac gaais buxbeangz Aymeiqqitof, xiangl jings fiz Buxmeenz qyus genzronl banz yaad aangsmaiz,wenz qyus ndaelbol leez dungxbic,xiel qyus genz ronl haail dungxdax sams hoongl deel haec deeuzronl nghixibsis gvaaic nix gueh banz ‘tjyuf gaabt xianhxunz’ lix reengz mos bai.

(来源《贵州日报》 翻译:黄初益 译审:王正直)

## 双语新闻

布依文·汉文对照

## Ud Liangl Jil Dud Liod

## 一件皮背心

1934年11月中旬的一天,一支红军队伍由黔东南锦屏县婆洞进入尚重董东寨。当时,由于一些反面宣传,老百姓纷纷跑进深山躲藏。有一个名叫王秀光的村民上山时忘带口粮,返回家取粮后,刚走出寨子,迎面就碰上了红军队伍。红军看出他是老百姓,就热情地和他打招呼。他感到惊奇,呆呆地站在那儿,心里咚咚直跳。红军战士看他害怕的样子,解释说:“别怕,我们是中国共产党领导的红军,是为了保家卫国。”看到红军战士谦和的态度,他才渐渐打消了顾虑。心想,这样好的队伍真没见过,一不进寨打扰百姓,二不伤人,和其他军队不一样。红军不辞辛苦,是为了老百姓的利益。我们这里坡陡路窄,岔路多,很容易走错路,何不送红军一程!

于是,王秀光主动向红军提出带路的请求。红军见他态度坚决,便答应了。王秀光高兴地走进红军队伍,和他们边走边谈,一高兴便把回家取粮,准备上山躲红军的事说了出来,引起了阵阵笑声。话越说越带劲,不知不觉,就来到了目的地,红军部队前方传来原地休息的口令。一名红军战士见王秀光衣服单薄,身子在寒风中发抖,便脱下自己身上的一件皮背心送给他。王秀光见红军战士衣服也很单薄,执意不肯收。经过一番劝说,他才不得不穿上。顿时,他感动得热泪盈眶。

休息时,红军指战员劝王秀光回去,他想起红军的温暖,不忍心先离开红军队伍回家呢,他决心再送红军一段路。可是,红军们都指着身上的米袋劝道:“家里的老人和小孩在等着你回去,心里一定很着急,何况你已经走了50多里路,够辛苦了,请回去吧。我们以后还会见面的。”

在大家的一再催促下,王秀光只好依依不舍地站在路边,含着热泪,望着红军队伍渐渐远去。

Hniut 1934 hlat niangx Hmub ghab di-ongb bangf ib hnaib, ib mail Hongf Jenb gangl Jenx Pinf Pof Dongd Jangb Kex dax leit Sangd Zongd laib vangl Ghab Dongb. Hxot id, bangs dol ghab hlax naix faix dongd paid dol naix dlab, dol naix ait gheb laix laix seix zuk mongl ghab vud mid jul.

Maix dail naix ait gheb gol hot Wangf Xud Guangb, nenx dax mongl ghab vud hniong ghangb khad gad mongl yangx. Diangd zaid mongl qeb gad, jef hangb dax leit ghab but vangl, ghax jas dol Hongf Jenb yangx, nenx mongl hangd deis sail ax vut. Hongf Jenb ngit nenx nangl pangb ud ax vut,niangl lins niox,ghax bub nenx dios dail naix hxat, ghax ghangb hvib gol nenx dax. Nenx hnangd xad jas,zangt bub diub hxud diot hangd aib,laib diud dik dongl dongl,dail yongx Hongf Jenb ngit nenx hxib bongt wat, ghax sul nenx hot:“Xud gid hxib,bib dios Zongb Gof Gongd Caix Dangx yangl bangf dol Hongf Jenb,dios weid liaox baiox fud bib bangf fangb nal, diobbaox fud dangx dol naix not.” Wangf Xud Guangb hnangd yangx, ngit dol Hongf Jenb deix hvib gab lab, nenx jef gid gid dins hvib dax. Nenx nos, liek Hongf Jenb Aait nongd vut bangf dol naix jus deix ax jas fat, ib ax mongl di-ub vangl luf dol naix ait gheb, ob ax mon-gl wil naix dib naix,Nenx diangd nos, Hon-gf Jenb dios naix hxat bangf dol naix, nenx dol ax hxib ait gheb, mongl dib dol niangs, dios weid liaox bib dol gof jab bangf naix not. Bib dol hangd nongd hxat bongt,bok hvib vangx hsongb,not gongb not gd,hsat hangd hangb hsdad, ait deis ax hsongt dol Hongf Jenb ib yangd gid nend!

Wangf Xud Guangb nos sos ait nongd, ghax nongf mongl des dol Hongf Jenb yangl gid mongl. Dol Hongf Jenb ngit nenx dad deix gab hlab, ghax dab hveb nenx yangx. Wangf Xud Guangb ghangb hvib des dol Hongf Jenb ait ib gid. Bil hangb bil baix hveb, ghangb hvib dax laib xid sail hniong ghangb jul yangx, nenx ghax dad nenx non-gt diangd zaid mongl khad gad mongl ghab vud mid Hongf Jenb bangf dol gheb gid hmat dax yangx,dol Hongf Jenb dail diek dlil dlil. Wangf Xud Guangb vel ait vel hlib hmat, ax bub ait deis ghax dax leit jox fangb Pinf Tuf bangf laib Ment Qub Mal,

gid denx hnangd maix dail naix hot hxet ves, ib dail Hongf Jenb ngit Wangf Xud Guangb nangl bangf ud niangl bongt, jox jid niangb jent gid diongb kaib tob tob, ghax tad nongf jox jid bangf pangb ud liangl jil dud liod hsongt baib nenx.Wangf Xud Guangb ngit nenx bangf ud seix dios niangl lins niox, ait deix seix ax seik. Dail Hongf Jenb diangd hmat nenx ob bib hveb-, nenx jef hangd nangl diot jox jid.Hxot id, nenx ghax hnangd nenx bangf jox jid hxed ghongx nongx, nenx hnangd hxed hvib eb niux ghad nais lol.

Niangb nenx dol hxet ves bangf hxot id, Hongf Jenb dol ghab lail sail hot Wangf Xud Guangb diangd zaid mongl, nenx jus nos sos dol Hongf Jenb duid nenx bangf khangd vut, ait deis hlib diangd zaid yel? Nenx nos diangd hsongt dol Hongf Jenb hangb ib yangd gid.Ait nend seix hul, dol Hongf Jenb bet bet sail tit naix not nos, tut bil diot nenx jox jid bangf laib daif hsaid hmat hot:“Mongx zaid bangf lul lul yil yil dail niangb dangl mongx, jox hvib gid diongb yif dinx naf hvib bongt wat, xangf non-gd mongx dail yangl bib hangb 50 gongb lix gid yangx, mais ves naix jul, diangd zaid mongl ghax niox.Bib hnaib ghangb seix dail xit jas haib, mongx sod daib diangd mongl ghax niox!”

Dol naix nuob laix laix sail niangb hot nenx,jef xid ax dot hxud diot ghab but gid, xongb bub diub, dlod eb mais geb lieb ngit dol Hongf Jenb hangb dol mongl.

(来源《红军故事荟萃》 翻译:龙秋婷 译审:张成)

## 红军故事

苗文(中部方言)·汉文对照

Diangd Zaid Jas Ghab Bul  
回乡偶书

少小离家老大回  
乡音无改鬓毛衰  
儿童相见不相识  
笑问客从何处来

Yut yut mongl gux lul jef lol  
Hveb nal nins xend dlob hfid jul  
Jib daib xit jas ax xangf yel  
Diek nais dail khat hangd deis lol

【苗文(中部方言)·汉文对照 文:贺知章 翻译:潘阿依 译审:张成】

## 好孩子的思想

好孩子的两眼,  
装着十万个为什么,  
月牙似的小嘴,  
常把大人问倒。

好孩子的大脑,  
会旋转出千万个古怪,  
总想把这些古怪,  
变成现实中的美好。

好孩子的两手,  
会弄出许多新花样,  
能让坏了的闹钟,  
重新唱出动听的小曲。

有时,好孩子也会拍着脑瓜:  
“哇,这道题好难,好难!”  
却从来不肯停止,  
向上攀登的两脚。

(彝文·汉文对照 文:佚名 翻译:陈宗玉 译审:罗德显)

## Yaoc Xangk Deic Nyanl Sup Jil Dos Nyac

## 我想把秋天寄给你

我想把秋天寄给你  
包括满地的金黄和硕果  
是这个秋天独有的颜色和璀璨  
我路过了晚风  
秋天就是我的了  
我想把秋天寄给你  
包括整个夏天我的诗和日记  
是这个年龄才有的期许与勇敢  
我路过了你  
以为你就是我的了  
我想把秋天寄给你  
包括我和我的心脏  
趁你正好在遥望这里的秋天  
趁我们还有金风玉露的年华  
趁我们都在半醉半醒之间  
趁我们都还相信人间欢爱  
所以我想把秋天寄给你  
包括整个秋天都寄给你

Yaoc xangk deic nyanl sup jil dos nyac  
Baoh guac daengc dees dih mant yeemv nyimp duil demh  
Xingv nyanl sup naih gobs meec jah sup mant nyimp eenv leenh  
Yaoc qamt dah lemc weep  
Nyanl sup suh jangs maenv yaoc yangx  
Yaoc xangk deic nyanl sup jil dos nyac  
Baoh guac daengc nyanl hak al yaoc nyimp maeml gual yaoc  
Xingv nyinc jix naih gobs xih meec dih sais pangp nyimp bov laox  
Yaoc qamt dah nas nyac  
Ngingh xangk nyac suh wemp maenv yaoc  
Yaoc xangk deic nyanl sup jil dos nyac  
Baoh guac yaoc nyimp semp yaoc  
Bage nyac eev nyaoh jah yos dal naengc geel naih nyanl suh  
Bage daol eev wemp banl wemp miags  
Bage daol banv liop banv nagp  
Bage daol xedt naengl senk nyenc daol lis yuih eiv  
Il naih yaoc xih xangk deic nyanl sup jil dos nyac  
Baoh guac daengc naeml nyanl sup xedt jil dos nyac

(侗文·汉文对照 文:林徽因 翻译:王金 译审:潘永荣)